

Preporučena lista:
Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . " 5—
Četrť leta . . . " 2-50
Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . . K 15—
Posamezne številke
x 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6 redne petitvrste: pri
večkratnih oznanilih velja
::: popust. :::

„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldne

Rokopisi se ne vračajo

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Avstrija in Nemčija zmagujeta.

Avstrijska bojna črta 400 km dolga. — Naše levo krilo zmaguje. — Nemci natepli Francoze, Belgijce in Angleže. — Srbi še si niso oddahnili od naših udarcev.

Avstrijske in nemške zmage.

Na fronti, ki je dolga 400 km, se borijo v tem trenutku naše čete z Rusom. To je izmera, tako veličanska, da ji vojne zgodovine ne poznajo para. In za celo fronto eno vodstvo, en cilj, ena volja! Zdaj, ko izvemo za to gigantsko borbo, nam še je le pomen naše zmage pri Krasniku prav jasen. Desno krilo ruske bojne črte, ki stoji sedaj z nami v ognju, je imelo očividno nalog, da na severu potisne nazaj našo fronto in jo porine v strateško — jako važno ozemlje med Tarnovom in Rzeszovom. Kdor ima ta prostor, je gospodar vseh prometnih sredstev med Zapadno in Izhodno Galicijo in zanj ni nobene težkoče, da prodere preko Karpat potom Dukla-prelaza na Ogrsko in se prikaže pred Budimpešto. Toda naš Konrad je Rusom prekrizal račune, poskrbel na severu za dovolj močno armado, ki je uničila rusko nakano in sedaj je ta severna armada preteča katastrofa za Ruse.

Tudi nemška fronta je nenavadno velika: ob belgijsko-francoski meji 60 km, ob francosko-belgijski-luksemburški meji 45 km, ob severno francosko-nemški meji 15 km. Zraven še pride fronta ob južni francosko-nemški meji, kjer se borijo nemške čete pod vodstvom bavarskega prestolonaslednika. Nemške čete prodirajo z gibčnostjo in prožnostjo, da se jim človek ne more dovolj načuditi. Mnogi so po danes že došlih poročilih o nemških zmagah nad Francozi in Belgijci in Angleži prepričanja, da je vojska med Nemčijo in Francijo v glavnem že izvojevana. Potem bo Nemec udaril z železno pestjo tudi po Rusu, ki mu sedaj sili v Vzhodno Prusijo.

Velika bitka med Vislo in Dnjestrom.

Velika bitka, kakršne še svetovna zgodovina ni videla, se bje te dni od srede, dne 26. avgusta, sem ob gališki meji na Rusko-Poljskem med rekama Vislo in Dnjestrom. Cela bojna črta je dolga 400 km. Na obeh straneh se udeležuje bitke bojna sila, ki šteje na milijone vojakov.

Levo krilo avstrijske armade, ki je pri Krasniku izvojevalo veličastno zmago nad Rusi, prodira zmagovito naprej proti Lublinu.

Bojne čete, ki stojijo desno od našega levega krila in levo od središča, so prodrle med rekama Bug in Wieprz v Rusijo in so zasedle pokrajino okrog ruskega mesta Zamose in bodo najbrž v kratkem že ogroževale mesto Cholm. Del teh čet se bje med Sokalom in Kamionko na avstrijsko-ruski meji z ruskimi četami.

Središče naše armade je razpostavljeno okrog Lvova, desno krilo pa vzhodno od Lvova okrog gališkega mesta Stanislav.

Proti našemu središču in desnemu krilu so Rusi v smeri proti Lvovu navalili z veliko bojno silo. Ruske čete so se razpostavile v polkrogu okoli Lvova. Od mesta Zolkiew (severno od Lvova) pa do Zložowa (vzhodno od Lvova) ter do reke Dnjestr je bitka že v polnem teku. Naše čete so dozdej vzdržale svoje postojanke. Rusi so zbrali velike bojne sile na vzhodni meji Galicije. Te čete so prišle večinoma iz Besarabije in Podolije.

Vrhovno vodstvo ima ogromno, skoro da načloveško nalogo, da premaga vse delo, ki je v zvezi z vodstvom tako raztegnjene armade. Kje se bo vršila glavna in odločilna bitka, se še trenutno ne da razsoditi.

Dunaj, 28. avgusta.

(Uradno.) Z bojnega polja se poroča: Od dne 26. avgusta naprej so se med našimi in ruskimi četami pričeli boji, ki se vršijo na celi črti med Vislo in Dnjestrom. Avstrijsko levo krilo zmagovito prodira naprej.

Dunaj, 28. avgusta.

Z bojnega polja se poroča: Ze dva dni divja med Vislo in Dnjestrom velika odločilna bitka. Glavna ruska armada je udrila v vzhodno Galicijo. Našim četam se je posrečilo na črti Rawaruska—Złoscov ustaviti rusko prodiranje. Levo avstrijsko krilo v črti Zolkiew—Rawaruska zmagovito prodira v Rusijo. Cela bojna črta je dolga nad 400 km. Bitka še bo trajala najbrž več dni. Iz Lvova so odpotovali vsi civilni zdravniki na bojišče. Bitka, ki se sedaj bje, bo največja, kar jih pozna svetovna zgodovina.

Dunaj, 28. avgusta.

(Uradno.) Vrhovno poveljstvo avstrijske armade je danes ob 2. uri popoldne izdalo sledeče poročilo:

Na ruskem bojišču se že več dni vršijo odločilni boji. Naše čete, ki so pri Krasniku izvojevale zmago nad Rusi, zasledujejo sovražnika neprestano proti Lublinu. Sosedna naša kolona je istočasno in zmagovito prodrla v prostore med rekama Bug in Wieprz ter je zasedla ozemlje okrog ruskega mesta Zamose. Ob enem drugi deli naše armade kljub sovražnemu pritisku držijo ozemlje na severni, vshodni in jugozahodni strani Lvova do reke Dnjestr. Močne sovražne čete so prodrle v vshodni del Galicije.

Bojni plen pri Krasniku.

Naše čete so v bitki pri Krasniku odvzele Rusom tri zastave, 20 topov in 7 strojnih pušk.

Poljaki v boju proti Rusom.

„Information“ piše:
Proti osrednji organizaciji Poljakov gojimo resne pomisleke. Mnogo boljše bi bilo, če bi se bila izročila najvišja organizacija in najvišje poveljstvo

poljskega narodnega odpora proti Rusiji kakemu maloštevilnemu odboru, ki bi obstojal le iz mož, ki ne pripadajo nobeni stranki, nego da se je izročila ista skrajno zamotani takozvani „Osrednji organizaciji.“ Toda žalibog, napaka je že storjena. Merodajni činitelji si pa naj sedaj prizadevajo, da se izločijo vse strankarske strasti in da posvetijo vse svoje moči za dobro, skupno poljsko stvar! Pred vsem bi bilo veliko bolje, če bi se bili poslužili politiki vsepoljske stranke mirnejše in pametnejše taktike! To velja še zlasti vsepoljskim zaupnikom iz Rusko-Poljskega, ki se sedaj nočejo uvideti, da ne gre tako in da delajo v prilog Rusije, če zahtevajo sedaj od velesil, ki se bojujejo sedaj proti Rusiji, da se izjavijo, komu bo v bodoče pripadlo Rusko-Poljsko! Jasno je, kaj tiči za to zahtevo. To ni nič drugega, nego v sedanjem trenutku malenkostna politika odpora proti pruskemu razlastilnemu in izseljevalnemu zakonu. Vsepoljaki hočejo enostavno sedanj položaj izkoristiti v ta namen, da se izvrši upor Rusko-Poljske proti Rusiji le tedaj, če bi se Rusko-Poljska priklopila k Avstriji. Pri tem pa pozabijo, da bi bil način za sedaj popolnoma neprimeren in bi ravno sedaj Nemčijo posebno hudo zadel. Nemčija se ne bojuje z Rusijo za Rusko-Poljsko, ampak za čisto drugačne težnje. Vsepoljakom bi svetovali: Te gospode se je svoj čas smatralo za rusofile, če po krivici, aii ne, ni bilo nikdar jasno. Gotovo je pa sedaj napočil dan, ko morajo Vsepoljaki pokazati svojo — barvo. Vsaka nadaljna omahljivost se bode morala smatrati kot rusofilski maneuver. Če so vsepoljaki v resnici za osvobojenje Rusko-Poljske izpod ruskega jarma, potem v boj zoper Rusijo. Poprej naj ne stavijo nobenih pogojev. Najpoprej naj dokažejo, da ne delajo za Rusijo!

Cesar Franc Jožef in general Konrad — odlikovana.

Dunaj, 26. avgusta.

Uradno se poroča, da je nemški cesar Viljem poslal našemu cesarju brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za podeljeni red Marije Terezije. Z veseljem vzame nemški cesar na znanje veličastno zmago pri Krasniku ter vsled tega radostnega dogodka podeljuje cesarju Francu Jožefu najvišji nemški vojaški red za zasluge, imenovan „Pour le merite.“ — Načelniku avstrijskega generalnega štaba, generalu Konrad pl. Hecendorfu, pa podeljuje cesar Viljem železni križ za zasluge II. in I. vrste. Naš cesar se je v svojem in v imenu generala Konrada nemškemu cesarju za izredno odlikovanje brzojavno pristrčno zahvalil.

Francozi, Belgijci in Angleži tepeni na celi črti.

Vedno hujši so udarci, ki padajo po glavah — Francozov, Belgijcev in Angležev. Na celi črti od severne francosko-belgijske meje notri do južne francosko-nemške so bili Francozi, Belgijci in Angleži tepeni. Ob severni francosko-belgijski meji je porazila nemška armada Francoze pri Cambrai, druga nemška armada je pa premagala ob zahodno-južni francosko-belgijski meji pri Maubeuge in pri Saint

Quentin Angleže, ki so prišli Francozom na pomoč; ob francosko-luksemburški meji so bili pri Longwy Francozi tako silno tepeni, da se je morala francoska armada umakniti do trdnjave Verdun. Ob severni francosko-nemški meji je napadla francoska armada v smeri Nancy proti Lotaringiji Nemce, toda tudi ta napad je bil odbit in Francozi so se zopet morali umakniti v Nancy. Iz Alzacije ob južni francosko-nemški meji je pa pregnala nemška armada Francoze iz Alzacije. Na nemških tleh se ne nahaja sedaj nobena francoska četa.

Tozadevne uradne brzojavke se glase:

Berolin, 27. avgusta.

(Uradno.) Nemška zahodna armada je udrila po neprestanih zmagovitih bojih na francoska tla. Od Cambrai do južnih Vogež je bil sovražnik premagan. Francoska armada se umika.

Nemška armada pod poveljstvom generala pl. Kluck je premagala angleško armado pri Maubeuge. Angleži se umikajo proti St. Quentinu.

Berolin, 28. avgusta.

(Uradno.) Angleška armada, kateri so se pridružile tri francoske divizije, je bila severno od St. Quintina popolnoma poražena. Premagana angleško-francoska armada beži proti jugu. Ujetih je bilo več tisoč Angležev in Francozov, zaplenjenih sedem poljskih baterij in ena težka baterija.

Nemški armadi generalov pl. Bülow in barona Hausen sta porazili 8 francosko-belgijskih armadnih zborov ob črti Sambre—Namur—Maas. Bitka je trajala več dni. Porazena francoska armada se umika proti vshodu Maubeuge. Nemška armada se pripravlja na napad na Maubeuge. Bežeče Francoze zasleduje armada vojvode Alberta virtenberskega. Preporačila je že reko Maas.

Armada nemškega prestolonaslednika je zavzela francosko trdnjavo Longwy ob francosko-belgijsko-luksemburški meji.

Proti armadi bavarskega prestolonaslednika je navalila močna francoska armada, ki je prodirala v smeri Verdun proti Lotaringiji. Tudi ta napad je bil odbit. V Lotaringiji in v Alzaciji ni nobenih francoskih čet.

Iz belgijske trdnjave Antwerpen so izpadle 4 belgijske divizije v smeri proti Bruselju. Napad je bil odbit. Ujetih je bilo veliko število belgijskih vojakov in zaplenjenih mnogo topov.

Huda kazen za izdajstvo.

Strassburg, 27. avgusta.

(Uradno.) V vasi Dahlheim v Lotaringiji, ki šteje 286 prebivalcev, so vaščani dne 20. avgusta iz hiš streljali na nemške čete. Na povelje nemškega vojaškega poveljnika so vojaki vas zažgali in jo popolnoma razdejali.

Francosko poročilo.

Pariz, 27. avgusta.

Zanimivo je, kako Francozi sami poročajo o bitkah nasproti Nemcem. Preko Rima je šlo iz Pariza to le poročilo, ki ga objavlja naš poročevalni urad:

Francosko vojno ministrstvo je izdalo dne 27. t. m. ob 11. uri po noči to le poročilo: V Vogežah so se morali Francozi umakniti do St. Die. Nemci so obstreljevali St. Die in plenili po mestu. St. Die ni utrjeno mesto. Ob Vogežah pri Nancy se je moralo pred petimi dnevi ustaviti prodiranje Francozov. Nemške izgube so velike. Na jugovzhodu Nancy so imeli Nemci v daljavi 3 km 2500 mrličev, v okolici Vitrimont pa 4500 mrtvih. Nemci so že od 3. avgusta obstreljevali Longwy. Longwy je zelo stara trdnjava, njena posadka znaša komaj 1 bataljon. Po 24urnem odporu se je trdnjava danes udala. Polovica posadke je bila ubita ali ranjena. Hrabri branitelj Longwy, podpolkovnik D'Arche, je bil imenovan za častnika častne legije.

Ob reki Maas so francoske čete najkrepkejše odbile več nemških napadov in zaplenile eno nemško zastavo.

Belgijske čete, ki so se nahajale v okolici Namur in tudi nekaj francoskih polkov, ki so jim prihiteli na pomoč, so se umaknile na francosko ozemlje.

Na severu se je morala angleška armada po junaškem odporu nekoliko umakniti, ker jo je napadla mnogoštevilnejša nemška armada.

Antwerpenska armada s svojim prodiranjem je vezala in zaposlila več nemških divizij.

Belgija se prikloni Nemčiji.

Berolin, 26. avgusta.

Berolinski list „Lokalanzeiger“ zahteva, da se vsa Belgija prikloni Nemčiji.

Nemški vrhovni upravitelj za Belgijo.

Berolin, 26. avgusta.

(Uradno.) Nemški cesar Viljem je imenoval general-maršala barona Goltz za vrhovnega vojaškega upravitelja, pl. Sandta pa za civilnega upravitelja za zasedene dele Belgije. Baron Goltz je že odpotoval v Belgijo, da prevzame tam vrhovno upravo v Belgiji.

Kaj se godi na Balkanu.

Turčija se trudi, da bi tudi Albance pridobila za vpade v Srbijo. Dosedaj se ji to ni posrečilo.

Bolgarska javnost se še vedno ustavlja ruskega vabilu, naj se postavi ob stran trojnega sporazuma. Ako bo le bolgarska diplomacija ostala trdna, bo dobro.

Skader ima le posadko 200 oboroženih mož. — Bati se je, da bodo Crnogorci zopet dobili poželjenje za Skader. Albanski kralj še vstraja v Albaniji, a otroke je odposlal.

Iz Bitolja v Novi Srbiji prihajajo glasovi, da prihaja tje mnogo prostovoljcev, ki niso nič drugega nego preoblečeni grški vojaki. Seveda se to dogaja z vednostjo Grčije. V Bolgariji so vsled tehle glasov zelo vznemirjeni.

Kralj Nikita zbežal.

Budimpešta, 25. avgusta.

Te dni so pripeljali 38 črnogorskih ujetnikov skozi Budimpešto v Ostrogon. Prosilji so, da bi se smeli ostati v Budimpešti 24 ur, kar se jim je tudi dovolilo. Med drugim so ujetniki pripovedovali, da je kralj Nikita zbežal iz Cetinja v Srbijo.

Mobilizacija Turčije.

Turška vlada je vpoklicala pod orožje vse v inozemstvu živeče Turke, kojim starost znaša 20 do 45 let.

Anglija hoče naš Trst.

„Grazer Volksblatt“ objavlja: Iz Malte se poroča o oklicu angleškega admirala na Tržačane. — Sestavljen je v italijanskem jeziku in se glasi: Tržačani! Anglija, stoletna prijateljica in obćudovalka vsega, kar je italijanskega, po svoji mogočni in slavni mornarici srčno pozdravlja to plemenito in delavno mesto. Vas ne bo zadela vojna strogost, ne nasilne odredbe, usmrčenja, ampak z nami pride k vam red, blagohotnost in spoštovanje pred tisočletno omiko vaše dežele. Obnovite svoje zveze na svojem morju, nadaljujte svoje trgovanje, ki je vir vaše slave in vašega bogastva, dokler vas ne bo domoljubnega in plemenitega Trsta za vselej rešila; svobodna, od vas upostavljena vlada, kakor ste vedno želeli. —

Ta oklic, ako ni potvarjen, izgleda kakor da bi ga angleški admiral sestavil z laškimi iredentisti. Angleški admiral je dvoje pozabil, prvič da Trst ni italijanski, ampak da v njem prebiva tudi cesarju in Avstriji zvesto slovensko ter hrvatsko ljudstvo, in drugič, da kdor hoče v Trst, mora prej mimo Pulja iti!

Rumeni Japonci napadajo.

Posebna izdaja japonskega lista „Jamota v Tokiu“ poroča z dne 28. avgusta, da je japonska vojna mornarica začela bombardirati Tsingtau, glavno mesto nemško-azijatske nasebine Kiaučau. Japonski poveljniki armade in mornarice računajo, da bo treba Tsingtau napadati skozi tri mesece. V mestu pa imajo Nemci živil in streliva za osem mesecev.

Nemška posadka v Tsingtau, čeprav ne šteje niti 3000 vojaštva, se ne bo udala. Nemški cesar je že brzojavno pozval, naj se brani do skrajnosti. — Nemci so vse, kar bi lahko služilo japonskim topovom za cilj, razstrelili.

Japonske se nam ni treba bati.

Popolnoma je izključeno, da bi poslala daljva Japonska svoje čete skozi Suški prekop ter posegla v boj na evropska tla. Na to menda Japonska sama niti ne misli. Pred vsem zasleduje Japonska svoje strogo vshodno-azijske interese. Dvomljiv položaj na Kitajskem še pa vrhu tega zahteva vso njeno pozornost na vshodu. Ne glede na to, da nima Japonska v Evropi prav nobenih interesov in tudi ne glede na velikanske težkoče pri prevažanju japonskih vojaških čet v Evropo, bi Angleži nikakor ne pripustili, da bi japonska prodirala izven vshodne Azije. Angleži so zasledovali vselej politiko, da ne sme Japonska ne politično in tudi ne gospodarsko prodirati čez vshodno Azijo.

V Perziji vre.

Po vsej Perziji je nastalo močno gibanje proti Rusiji in Angliji. Namen gibanja, ki je od dne do dne hujše, je, da se Perzija otrese jerobstva Rusije in Anglije. Povsod, osobito v severni Perziji, se že zbirajo prostovoljci. Govori se že tudi, da bode v kratkem razglašena po celi Perziji sveta vojska. — Prebivalstvo zahteva, da se Perzija tesno zveže s Turčijo. Če se pomisli, da so obstojala do sedaj med Perziji in Turki nepremostljiva verska nasprotstva, je to gibanje ravno sedaj posebno značilno.

Dovolj vojaških duhovnikov.

Dunaj, 26. avgusta.

(Uradno.) Ker ima vojaška uprava dovolj vojaških duhovnikov in se jih je še mnogo zglasilo za prostovoljno dušnopastirsko službo, katerih pa ne more sprejeti, se vojno ministrstvo zahvaljuje vsem onim duhovnikom, ki so se prostovoljno ponudili v službo vojaške uprave. Vojno ministrstvo je prepričano, da bodo vsi tisti duhovniki, ki so se prostovoljno zglasili in katerih vojna uprava ni mogla sprejeti, vršili na župnijah, kjer so nastavljeni, svojo patrijotično dolžnost. V slučaju potrebe so ti duhovniki na razpolago vojaškim krajevnim oblastem, da jih uporabijo za vojaško pomožno dušnopastirsko službo. Nameščajo se ravno tako, kot v mirovnem času.

Raznoterosti.

Izjava lavantinske duhovščine. Poročali smo že, da je imela lavantinska duhovščina v Mariboru zborovanje, na katerem je tudi sklenila, obrniti se s posebnimi izjavami na višja mesta. Izjava, izročena c. kr. namestniku, se glasi: Vaša prevzvišenost! Onega dne, ko jih je hitelo na tisoče iz lavantinske škofije z vsem navdušenjem pod orožje, ko je zapustilo veliko število lavantinskih duhovnikov svoja službena mesta, da se žrtvujejo v službi najvišjega vojnega poveljnika za tolažbo in dušno zveličanje braniteljev domovine, so se zbrali duhovniki lavantinske škofije, da slovesno izrazijo svoje domoljubno mišljenje in prepričanje. Njihovo domoljubje, utrjeno po vzositem vzgledu njihovega nadpastirja, pomnoženo po številnih pastirskih listih, na sinodah in po krasni knjigi „Dajte cesarju, kar je cesarjevega!“, je nad vse dvome vzvišeno. Vkoreninjeno je v neomajeni verski udanosti do Boga, ki vodi z neskončno previdnosjo usodo avstrijskih narodov. V tem zaupanju v Boga zaobljubljajo nespremenjeno ljubezen in zvestobo do prelube vladarske hiše in prosijo pri vsaki sv. maši, da podeli avstrijskemu orožju slavepolno zmago. Tega duha, ljubezni in požrtvovalnosti za dobrobit avstrijske očetnjave vzbujajo tudi v srcih njim izročenih vernikov in ga hočejo tudi za zmiraj ohraniti, tako da bodo njih srca, kakor srca bojevnikov v vojski, samo eno željo čutila in gojila: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo! Prosimo, da vzame Vaša prevzvišenost ta globoko v srcih lavantinske duhovščine ukoreninjena čustva blagovoljno na znanje. Maribor, dne 11. avgusta 1914. O. Severin Korošec, gvardjan; Franc Moravec, stolni in mestni župnik; dr. Jožef Somrek, bogoslovni profesor, kot zastopniki zbrane lavantinske duhovščine.

Vojakom za zimo! Iz Švanberga nam piše g. polkovnik A. Lebar te-le času primerne vrstice: Ze splošno je znano, da naši vojaki, kateri se zdaj bojujejo na Ruskem in Srbskem za dom in cesarja, še niso preskrbljeni z opravo, katera bi jih varovala mraza. Vojska, katera se je komaj pričela, ne bode hitro končana; noči so že mrzle, posebno v deževju in kako bo, če se bodo naši morali bojevati še čez zimo!? Veliko bodo trpeli pred mrazom in marsikateri, ne zadet od sovražne krogle, bo zbolel in tudi umrl vsled mraza. Neizmerno dobrote bi izkazale pa Slovenske našim bojevnikom, ako bi jim darovale toplih volnatih nogavic, rokavic, avbic ali pa druge volnate oprave, kakor telovnikov, spodnjih hlač itd. Ako bi vsaka slovenska žena in vsaka deklica napelela ali kupila le eden omenjeni komad, bi bilo to jako veliko število in izvanredno hvale in častivredno delo. Podružnica Ruđečega križa v Mariboru bo gotovo rada sprejela taka darila, ako bi jih darovalke ne odposlale naravnost. Prosim Vas. g. urednik, delajte propagando za to patrijotično stvar v Vašem cenjenem listu. — Opomba uredništva: Zelo radi! Že zadnja „Straža“ je prinesla oklic S. K. Z., kjer se je ravno ta stvar toplo priporočala slovenskim ženam in dekletom. Naš list je za dopise enake vsebine radevolje vsakemu na razpolago!

Agit rajte za „Stražo“.